

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K, — 1.
Vidéken " 9 K, " 4 K, 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint az udvarban.

Eső után köpönyeg.

Felirat a kormányhoz.

Az állami tisztviselők lakbére.

Debrecen város törvényhatósági bizottsága ma délután 3 órakor tartja a havi közgyűlését, a melyen szóba kerül az állami tisztviselők méltó elkeseredésének tárgya is, hogy Debrecen a harmadik lakbérosztályba került.

Eső után köpönyeg Nem most kellene már kapkodni, hanem meg kellett volna előzni a bajt és éppen a városi tanácson és a város képviselőin mult. hogy ez a képtelen minisztertanácsi határozat megszületett.

Ugy tudjuk, a kormány nem alap nélkül sorozta Debrecen a negyedik lakbérosztályba. Innen szerezte be az adatokat és azok alapján sorozta a minisztertanács a harmadik lakbérosztályba. Hiszen az elképzelhetetlen is, hogy Debrecen meg se kérdezték volna. Nemcsak megkérdezték, de adatokat is kértek. Ezek az adatok lehetnek olyanok, hogy a minisztertanács azt a képtelen határozatát meghozta.

Nincs ember a törvényhatósági bizottságban, aki ne érezné a helyzet fonákságát és ha eső után köpönyeg lesz is a közgyűlés mai határozata, nem lesz hiábavaló, mert a kormány talán észbe kap és reparálja előbbi, sérelmes határozatát, mert valóságos arculesapás az, amiben a város részesült. De ha reparálja is a bajt, csak a jövőre szólhat ez, mert addig, amíg a csorbát sikerül kiköszörölni, a Debrecenben szolgáló állami alkalmazottak csak harmadosztályu lakpénzt kapnak, ez pedig anyagi károsodásunk.

Helyeseljük dr. Kenézy Gyula és társai indítványát, de azt is érdekes volna tudni, miféle fölterjesztések és adatok alapján döntött így a minisztertanács? Nagyon jó volna ezt kikutatni, legalább az állami

tisztviselők megtudhatnák, ki szolgálja ily módon az ő érdekeiket. Az indítvány különben, melyet kétségtelenül egyhangulag fog elfogadni a közgyűlés, a következő:

Nagyságos polgármester ur! Arra való tekintettel, hogy a magy. kir. minisztertanács a Debrecenben lakó állami tisztviselőket lakbér tekintetében a III-ik osztályba sorozta, — utalva továbbá arra, hogy ezt a határozatot a helyi viszonyokra való tekintettel is igazságtalannak tartjuk és a törvényhatóság egyik fontos kötelezettségét a város polgárai jólétéről való gondoskodás is képezi, a holnapi közgyűlésen napirend előtt indítványozzuk.

Irjon fel a törvényhatósági bizottsági közgyűlés a kormányhoz a jelzett sérelmes határozat hatályon kívüli helyezése és a debreceni állami tisztviselőknek a II-ik lakbérleti osztályba leendő sorozása iránt.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőház ülése. A képviselőház ma déli egy órakor formális ülést tartott, amelyben tudomásul vette a főrendiház üzenetét. Ugyanezen az ülésen a pénzügyi bizottság előadója betérjesztette az adóreformra vonatkozó jelentését. Nagy György pedig sürgős interpellációt jelentett be valamely vidéki katonai sérelem dolgában.

Tíz éves létszámemelés Ausztriában. A „Narodny Listy“ a következőket írja legutóbbi számában: Egy osztrák parlamenti koalíciós kormány képzésétől azt is elvárják, hogy egy tíz évre szóló ujoncemelést szavazzon meg. Ezt Taafa gróf sulyos körülmények között 1879-ben meg is cselekedte. Nehéz a dolog nyelbeütése, különösen azért, mert kétharmad többség kell hozzá. Ugyanis a Reichsrath alkotmányos jogának megváltoztatását jelenti még az is, ha egy esztendő tartamára emelik a létszámot.

A politikai helyzet.

Döntő fordulat a bankkérdésben.

A miniszterelnök bécsi utja.

Az által, hogy az osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbítását kérte, döntő fordulat állott be a politikai helyzetben. Néhány héten belül most már tudni foja az ország, hogy lesz-e önálló nemzeti bank vagy pedig fennmarad a régi állapot némi javításos csatrával. A kormány a tárgyalásokat a bankkal és az osztrák kormánnyal új év után formálisan is megkezdte. Addig, míg ezek a tárgyalások véget

nem érnek, Wekerle érdemleges nyilatkozatokat a bank-bizottság előtt nem fog tenni.

Mint értesülünk, az osztrák-magyar bank az ő kérvényében, melyet a legközelebbi napokban fog átnyújtani a kormánynak, az eddigi megállapodásokon kívül újabb előnyöket fog kínálni és főképp a paritás szempontjából fog újabb javaslatokat tenni, melyek különösen közjogi szempontból fognak eleget tenni a magyar követeléseknek.

Hogy a bank dolgában a helyzet a jövőben miképp fog alakulni, azt ma még nehéz megmondani. Annyi bizonyos, hogy a függetlenségi pártban a hangulat, annak köztudomásu lett, hogy katonai engedmények lesznek, már nem olyan harsány. Jellemző, hogy sok függetlenségi képviselő már megelékszik azzal is, ha a kormány a jövőre nézve garanciákat nyújt arra, hogy 1917-re, amikor önálló vámterület lesz, meglesz az önálló bank is. Hollóék és Justhék azonban még mindig az önálló bankot követelik, egyelőre pedig az ő hiveik képzik a többséget a függetlenségi pártban.

A miniszterelnök szerdán mindenesetre jelentést tesz a királynak a helyzetről. A bécsi utról, vagyis az eredményéről semmi féle hivatalos közlést egyelőre nem adnak ki, mert a kormány csak a karácsony után fog alkalmat keresni a pártok vezéreival a helyzet beható megvitatására és a tanácskozások alapján fog nyilatkozni az aktuális politikai kérdésekről is.

Egy forrásunk nyomán meg kell még említenünk, hogy újévkor nem történnek olyan fontos kormánynyilatkozatok, mint a minőkét most a politikai világ vár. A sajtóbeli közlések tulusigázták az érdeklődést és ezt a nagy várakozást az újévi politikai nyilatkozatok nem fogják kielégíthetni. A kormány, forrásunk szerint, csak futólagosan említi meg majd a függő politikai kérdéseket, de végleges megoldásról nem tehet jelentést, mert az idő rövidsége miatt újévig nem juthat abba a helyzetbe, hogy máj január elsején nyilatkozzék megállapodásokról és döntő elhatározásokról.

Béke vagy háboru?

A balkáni események.

A montenegrói áruk vámtételei.

A montenegrói kormány tudvalevőleg elrendelte, hogy a maximális vámot szedjék a montenegrói vámhatóságok olyan áruk után, amelyek a Montenegróval kereskedelmi szerződésben nem álló országokból érkeznek. Ez természetesen első sorban a magyar és osztrák árukra vonatkozik. Ennek válasza, vagy — ha úgy tetszik — retorziója

FEKETE uri-divat üzlete karácsonyi újdonságaiival meghódította az uri közönséget.

gyanánt tekinthető az a rendelet, amelyet Wekerle Sándor miniszterelnök a mai napon adott ki. A rendelet így szól: „A Montenegro-ból származó áruk behozataluk alkalmával a mai naptól kezdve további intézkedésig az autonóm vámtarifa általános vámtételei szerint kezelendők“.

A román parlament.

Bukarest december 22. A kamara ma tartotta első ülését az új parlamenti épületben.

Isvolszky békét hirdet.

London, dec. 22. A Daily Mail jelenti Pétervárról: Isvolszki a dumában tartandó beszédének a tartalma következő lesz: Isvolszki mindenekelőtt ismertetni fogja az Ausztria-Magyarországgal folytatott tárgyalásokat és tisztázni fogja magát ama váddal szemben, hogy ő már előzetesen értesült arról, hogy Ausztria-Magyarország Boszniát és Hercegovinát be fogja kebelezni. — Isvolszki ezután meg fogja erősíteni, hogy Anglia, Oroszország, Franciaország nézetei meg egyeznek és az annexióhoz a berlini szerződést aláírt összes hatalmak hozzájárulnak, majd rokonszenvét fejezve ki a balkáni szlávok iránt, nyomatékosan ki fogja azonban jelenteni azt, hogy Oroszország az ő kedvéért — semmi esetre — nem fog háborút kezdeni. Isvolszki végül konstatálni fogja, hogy az előbb fennállott veszedelmes feszültség az által, hogy Oroszország a legutóbbi osztrák-magyar jegyzékben foglalt javaslatot elfogadta és utalással Oroszország és Törökország rokonszenvére és kölcsönös jó viszonyára, nyomatékosan hangsúlyozni fogja, hogy az összes kérdések, melyek ez idő szerint Európa békéjét fenyegették, békés megoldást fognak nyerni.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA

A református lelkészválasztás, mely, a mint értesülünk, a jövő hó 10-én leendő, mind jobban-jobban kezdi foglalkoztatni a lelkeket. Az Uray Sándor érdeket és megválasztását munkáló végrehajtó-bizottság vasárnap d. u. tartott nagy és népes gyűlésén örömmel vette, hogy azok, akik pályázat esetén Gergely Antalt óhajtották, most már ehhez a párthoz csatlakoztak. A polgárság zöme is örömmel veszi az Uray Sándor felléptetését s teljes rokonszennvel fogadja azt. Az Uray Sándor pártja teljes reménnyel megy a küzdelembe, mert jól tudja, hogy amikor Uray Sándort óhajta a lelkési állásba juttatni, a legjobbat és legnemesebb dolgot cselekszi. Tájékozás szerezhető, a választók mindenről értesítést nyerhetnek az „Uray párt“ iródájában, minden d. u. (A pártiroda a Bika mellett, a Vecsey-féle házban, az emeleten van.)

A magyar nyelv a nem magyar tannyelvű iskolákban. Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter körrendeletet intézett az összes tanfelügyelőkhez, kirendeltségekhez, egyházmegyei főhatóságokhoz és közigazgatási bizottságokhoz. Ebben a rendeletben életbe lépteti a magyar nyelv kötelező oktatását a nem magyar tannyelvű iskolákban. A kultuszminiszter megjegyzi,

hogy a rendelet meg nem tartása, vagy a köteles óraszám csökkentése csak úgy, mint a magyar nyelv tanításának eredménytelen volta, ha az a tanító hibájára vezethető vissza, a tanítóval szemben a feyelmi vétség tényálladékát állapítja meg. A rendelet célját precíz módon jelöli meg. E szerint a cél az, hogy a nem magyar anyanyelvű gyermek a népiskolában a magyar nyelvet annyira megtanulja, hogy a IV. évfolyam bevégeztével gondolatait magyarul, élőszóban és írásban érthetően ki tudja fejezni. E cél elérését a direkt módszer segítségével kell biztosítani. Magyar beszélgetéssel, magyar olvasmányokkal, magyar írásbeli dolgozatokkal és magyar nyelven vezetett iskolai foglalkoztatással és játékkal.

A bank-bizottság ülése. Mikor lesz az érdemleges döntés?

Holló és Széll Kálmán.

Budapest, december 23.

A képviselőház bankbizottsága ma délelőtt tizenegy óra után tartotta azt az ülést, a mely iránt az egész monarchia politikai köreiből nagy az érdeklődés. A bizottság tagjai majdnem egész számmal megjelentek, de kívülök számos képviselő is részt vett az ülésen. A kormány tagjai közül Wekerle Sándor és gróf Zichy Aladár vannak ott az ülésen.

Gróf Batthyány Tivadar elnök nagy csendben nyitotta meg az ülést. Elmondta, hogy a bizottságra most fontos feladatok várnak s annak a meggyőződésnek adott kifejezést, hogy ezeket tárgyilagosan s pártatlanul fogják teljesíteni. Azután megtette előterjesztését, jelentést tett arról, hogy Bozóky Árpád az önálló bank érdekében határozati javaslatot terjesztett elő a Házban, melyet a bizottsághoz utasítottak. Közölte azt is, hogy Urbanics Ferenc horvát bizottsági tag beküldte szakértői véleményét.

Az első felszólaló Holló Lajos volt, aki hosszasan megokolt vélemény kíséretében elmondta, hogy a bizottságnak nézete szerint január második felében okvetlenül érdemleges döntést kell hoznia. A kérdés már annyira megérett, hogy minden további huza-vona csak odiónusabbá tenné a bizottság megtartását.

Utána Széll Kálmán beszélt, aki azt fejtegette, hogy néhány hét kedvéért ilyen fontos dologban a döntést könnyelmű dolog volna elsieltetni. Azt indítványozta, hogy február második telében foglaljon a bizottság állást az önálló vagy közös bank mellett.

Holló Lajos fenntartotta a maga indítványát. Utána gróf Teleki Árvéd és Földes Béla beszéltek és Holló álláspontját tették a magukévá.

Buzáth Ferenc Széll Kálmán indítványa mellett beszélt; azután Wekerle szólalt fel nagy figyelem

közben és azt mondta: neki nincs kifogása az ellen, ha Holló Lajos indítványához képest január második felére összehívják a bizottságot érdemleges határozathozatal végett. Már előre is kéri azonban, hogy az esetre, ha a kormány akkor még nem volna abban a helyzetben, hogy döntsön, a bizottság halassza el ülését. Ezután Széll Kálmán is ily értelemben járult hozzá Holló Lajos indítványához és így a bizottság kimondta, hogy legközelebbi ülését, amelyen esetleg már érdemleges határozatot fog hozni, január végén tartja. Az ülés háromnegyed egykor végződött.

VÁRMEGYE

Tolvaj cselédek. Klein Sámuelről, a Sáránd község határában levő Fráter-féle tanya bérlőjétől volt cselédjei hosszabb időn át nagymennyiségű gabonaneműt elloptak. A esendőrség a tolvajokat kinyomozta.

Színházbizottsági ülés.

Karácsony hete a színházban.

Piros színlapos disznóságok.

Szokatlan gyorsasággal hivta össze a színházbizottságot Kovács József polgármester. A színház karácsonyheti műsora miatt történt ez. A karácsonyi műsorban ugyanis négyszer egymásután szerepel a „Nincs elvámolni valója?“ című cochonéria, a nagy ünnep első napjára pedig a „Kutya van a kertben“ című hasonló darabot tűzte ki az igazgatóság a jóérzésű közönség nem csekély megbotránkozására, amit szóvá tett a D. U. is. Maga a polgármester arra gondolt, hogy az előadást betiltatja, előbb azonban meg akarta hallgatni a színházbizottság véleményét.

Nos, hát délután nyilatkozott a színház-bizottság és általános meglepetésre az volt az egyhangú vélemény, hogy a cochonéria mehet, csak nem fehér színlappal. Havonkint tehát egyszer, azaz négyszer adhat az igazgató piros színlapos előadást: egyszer bérletszünetben és háromszor A, B és C bérletben. Azzal indokolta határozatát a színház-bizottság, hogy régebben már megengedte ezt és hogy az ilyen disznóságokat a mai kor szelleme követeli. No hiszen szép kis kulturintézmény lett a közpénzen sok ezrekkel, kiváltságokkal támogatott színház!

A színházbizottság eltévesztette a kérdés tárgyalását. Nem az a kérdés, hogy piros színlapos esték legyenek-e a színházban? Erre már hozott határozatot. Hát legyen! Megmondta, hogy egy hónapban egy darab. Most csak arról lehetett volna szó, hogy a színház igazgatójának szabad-e egy egész hét javarészét boulevard színházak ocsmányságaira lefoglalni, különösen ha az a hét a

Keresztényvilág legnagyobb ünnepét foglalja magában?

Végre is a debreceni színház igazgatója nem azért kap bajlékot, nagy szubvenciót, kedvezményeket, kizárólagos jogot, hogy műsorát magán színházak kaviárjából állítsa össze. Nem mentség, hogy a közönség egy része vágyik a kosonériák után, hogy ezt a korszelleme követeli. Hát a debreceni szubvencionált színháznak küzdenie kell az ilyen korszellelem ellen. Ebben van a missziója.

Amíg a polgárság három százalék adót fizet a színház igazgatójára, addig joggal megkövetelheti, hogy színházát üzleti érdekből ne tegyék teljesen a kosonériák hajlékává s különösen ne legszebb ünnepének hetében.

Az egész színházbizottsági ülés célt tévesztett. A közönség jogos kifakadására akart elégtételt bele-mászott a legnagyobb hibába, ki-kiáltó reklámot csapott egy durvaságokkal rakott darabnak.

Az ülésen jelen voltak Kovács József polgármester elnöke alatt: Vecsey Imre főjegyző, Oláh Károly színházleltényező tanácsnok, Végh Gyula főkapitány, dr. Tóth Emil jegyző, Komlóssy Dezső, Sámy Béla, Zador Lajos, Tóth István, dr. Burger Péter, Komlóssy Arthur és Zilahy Gyula színház igazgató.

Az elnök a szokásos üdvözlés után jelentette, hogy a bizottsági ülés hirtelen való összehívásának oka a „Van-e elvámolni valója?” című híres darabnak előadásra való tüzése. A közönség köréből rendkívül sok panasz merült fel a darabban előforduló vastag dísznőkódások miatt. A színházbizottság a Csókpirulák-kal feltárta a sorompót az e fajta darabok előtt, amelyek nem valók a debreceni színházba. Kérde, nem tartja-e szükségesnek a bizottság, hogy régebbi határozatát megváltoztassa? Miután az 1848. évi 18. t. c. a polgármesterre ruházta a betiltás jogát, ő a bizottság meghallgatása nélkül nem akart intézkedni.

Az első felszólaló Komlóssy Dezső volt. Kijelenti, hogy ő nem tett panaszt, mert bérletét visszaváltotta. De azt ő is tudja, hogy fehér színlapon hirdették az igazgató cophonériákat, amilyen a „Kék egér”, „Kutya van a kertben”. A közönség egyenlőtlenül vitte el az előadásra a fiatal leányokat és az előadás alatt tapasztaltak miatt haza kellett őket kísérni. Tudja, hogy ilyen darab is kell a közönségnek. Az erkölcsi oldala mellett pénzügyi tekintet is számba jönnek. Dícséri a kiváló szereplőket, a jó öszszjátékot, az új díszleteket; de kérde, nem-e árt ezzel az igazgató magának. „Simon” kitűnő előadásban került színre, de már a fővárosban megbukott; itt is. „Manfréd” is kitűnő előadásban került színre. Elkésettnek tekintik a véleménynyilvánítást. Kérdezi az igazgatót, miért tűzi előadásra az ilyen drasztikus darabokat, mikor még a Trapezunti hercegnő, Milliárdos kisasszony, Tatárjárás és Dollár királynő előadásaira is zsufolt háza volt. A karácsony hetét tönkretette vele. A betiltás nem a főkapitány, se a tanács, se a színházi igazgató, hanem kizárólag a polgármester joga.

Az elnök jelzi, hogy a „Csókpirulák” színházhozatalánál gyakorolta is jogát. Sajnos, hogy alkalmazkodni kell az új áramlathoz. Talán el is késték már az ellene való küzdéssel. Nagy kötelesség járul reá és ő teljesen átérzi azt. Kérde, hogy így megy ez már fokról-okra lefelé és mi ez tőlünk? Fölmerül a kérdés: nem teszi-e tönkre a közönséget ez a sok — disznóság, amelyekből a jobbérzésű ember utódokkal fordul el. Komlóssy Arthur szerint az igazgatót hibáztatni nem lehet, mert a mult

ülésen a darabot nem kifogásolták, az igazgató pedig ez alapon járt el. Kéri a mult ülés jegyzőkönyvének felolvasását, ami meg is történt. Komlóssy Arthur megállapítja, hogy az igazgató bejelentette a kifogásolt darabot. A színházi darabot maga is végignézte és azokat a „Satyr” kivételével előadhatónak tartja, mert aggodalmait a gyorsan perzso, összevágó előadás eloszlatja. Persze a pikantériák előadására ne vigyenek bakfiseket. A bérlők, ha nem szeretik a pikantériát, visszakapják a pénzüket. A debreceni közönségek minden rétege ki van képezve, van itt közönsége Manfrédnek is, a pikantériáknak is és be kell ösmerni, kívánja a közönség.

Ezután Végh Gyula főkapitány bejelenti, hogy a dolog már érdemi elintézését nyert. A darab ma még megy, holnap már nem. Így állapodott meg az igazgatóval. Oláh K. szerint a polgármester nehéz helyzetben van, mert a kifogásolt darabok mind olyanok, melyek a fővárosban állandóan műsoron vannak. Az ő véleménye az, hogy a caviárral hamar jóllakik a közönség és vagy mindig ezt kívánja, vagy pedig megundorodik. Annak idején figyelmeztette Zilahyt, hogy a „Kutya van a kertben” színrehozatala iránt aggodalmi vannak; Zilahy azonban meggyugtatta, hogy a darabot meghúzták és az egyes jeleneteket megváltoztatták. Felhívja azonban Zilahyt, hogy a frívól darabok színrehozatalától úgy a színház, mint a saját érdekében tartózkodjék és lehetőleg mellőzze.

Szomorunak tartja Zádor Lajos is, hogy a közönség kívánja a pikantériát. Míg a budapesti Nemzeti színház üres, addig a kabarék tele vannak. Szégyen ez, de való. Pikáns a Varázskeringő is, de az ellen senki sem tiltakozott. Minek lennének mi nagyobb erkölcsbírák a közönségnél? A trágárságnak is van közönsége; maga is tapasztalta. Neki szentimentális hajlamai vannak, de négyeszer nézte meg a kifogásolt darabot, amely bizonyára nem fejleszti a jóízűséget. Elegendőnek tartja, hogy az igazgatót felhívják, hogy a pikantériákat lehetőleg mellőzze.

Végül a színház igazgató adta elő védekezését. A kifogásolt darabban a jelenetet Békés azzil tette frívollá, hogy kötővel játszotta. Ma már porcellánadrágban fogja játszani. A bizottság ohaját ő mindig parancsnak tekintette; ezért nem adta a Csókpirulákat. A színlapon a „Kutya van a kertben” előadásakor jelezte, hogy a bérlők visszakapják pénzüket. A társulata annyira kimerült, hogy holnap aligha adhat más darabot, ha ezt nem adhatja. Az ünnep nem kedvez a színházi pénztárnak; ezért hagyta ez időre a slagereket. Már a „Nincs elvámolni valója?” nincs, a főkapitány végzésel betiltotta. Egy huszárkapitány, mikor a betiltásról értesült, azt mondta neki, hogy szétszedik, ha a darabot nem adja. Kijelenti, hogy ő az idealistákat is kijelégíti, mert a színmű minden válfaját adja.

Az elnök ezután kimondotta a határozatot, hogy a színházbizottság fenntartja régebbi határozatát és csak havonként egyszer tűr piros színlapos estét, attól pedig tartózkodjék az igazgató, hogy piros színlapos darabot fehér színlapon hirdessen. Zádor Lajos kérte a főkapitányt, hogy a karzat tulsufaltságát akadályozza meg és főként pedig azt, hogy a karzatról mindenféle megjegyzéseket kockáztassanak meg. Vecsey Imre panaszt tesz a miatt, hogy némi páholyban 10—12 ember szorong, úgy hogy a deszkákat is kitorték, az egyik páholyt pedig bepiszkolták. Oláh Károly bejelenti, hogy a színházi butorzat terveit a pályázat előtt bemutatják. Zilahy Gyula kéri a januárban esedékes szubvenció részlet kiutalványozását, majd bemutatja a jövő havi műsort. E szerint 1-én megy Baba; 2-án, Kutya van a kertben, 3-án, Gépiró-kisasszony; 4-én, 5-én, 6-án és 7-én Szerencse fia; 8-án, 9-én és 10-én Mikádó; 11-én, Két pisztoly; 16-án és 17-én Tell Vilmos; 20-án és 21-én Fuzsitus kisasszony; 25-én, Visszatérés Jeruzsálemből, 28-án Rigoletto; 30-án és 31-én Debrecen a holdban.

Végül Sámy Béla felhívja az igazgató figyelmét Radó Annára, akinek hangját szeretné már a közönség hallani. Az ülés ezzel véget ért.

VÁROSHÁZA.

Jóváhagyás. A közgyűlés azon határozatát, hogy a hazafias Julián-egyesületnek 500 koronás alapítványt szavazott meg, a belügyminiszter jóváhagyta.

Harc-szerű céllövés. A 3. honvéd gyalogezred január 15-én a sámsoni gyakorlótéren harc-szerű gyakorlatot tart.

Új palota Debrecenben.

A ref. püspöki lak.

Három emeletes lesz.

Debrecenben, a történelmi nevezetességű Nagytemplom mellett, ott, ahol Hatvan és Fűvészkert utcák a Piac utcába torkolnak, régi nemesi kuria-szerű egyszerű földszintes épület hirdeti az elmúlt nagy időket. A református püspöki lak és hivatal ez az ódon épület.

Ez a régi stílusú püspöki parokhia nemsokára el fog tűnni Debrecen főteréről és helyébe modern, monumentális, hatalmas, három emeletes palota emelkedik. A református egyház gazdasági bizottsága tegnap délután tárgyalta az új palota felépítésének ügyét.

A gazdasági bizottság délután három órakor kezdte meg ülését az egyház tanács-termében. Megjelent maga Eröss Lajos püspök is. A főjegyző indítványa szerint a mostani püspöki parokhia helyébe két emeletes, a közvetlen mellette levő, Fűvészkert utcára nyíló kántor-lakás helyébe pedig egy emeletes épület emeltessek. A gazdasági bizottság elvben hozzájárult ehhez az indítványhoz, sőt a részletes tárgyalásba is belebocsátkozott. Jelen volt az ülésen László testvérek fővárosi építési vállalkozó cég beltagja is, ki megtette ajánlatát. E szerint a két épület körülbelül nyolcszáz ezer korona költséggel épülne fel. Az ajánlatot nem fogadták el véglegesen és felhívták a vállalkozó céget, olyan terv készítésére, mely a kántor-lakás, a püspöki parokhia és a Hatvan utca 3. szám alatt levő Süss Béla egyházkerületi aljegyző lakása helyébe emelendő egy három emeletes bérház felépítéséről szóljon.

Tóth István szakértő és Komlóssy Arthur hozzájárultak ehhez, osupán azt az indítványt tették, hogy a cég sürgős írásbeli ajánlatot tegyen.

Az ülés ezzel véget ért.

SZÍNHÁZ.

Ma, szerdán, december 23-án:

Nincs elvámolni valója?

Bohózat 3 felvonásban.

H E T I M Ū S O R.

Csütörtökön: Tündérszerelme, daljáték.

Pénteken délután: Kutya van a kertben, bohózat.

Este: Dollár királynő, operett.

Szombaton: délután: Csókpirulák, regényes daljáték.

Este: Baba, operett.

Vasárnap délután: Trapezunti hercegnő, operett.

Este: Viola, az alföldi haramia, szin.

Ünnepi előadások. Pénteken, az ünnep elő napján a nem gyermekeknek való Kutya van a kertben bohózat kerül színre délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal, míg este az idény egyik legvonzóbb operettjét, a Dollárkirálynőt adják bérletszűnetben.

Gépiró kisasszony. — **Fuzsitus kisasszony.** Ez a két legközelebbi operette premierje a színház színházának. „Gépiró kisasszony” címszerepét Zsigmondi Anna, „Fuzsitus kisasszony” címszerepét Rózsa Lili adja.

Tell Vilmos. Az ünnepek után lesz a bemutatója Schiller classicus drámájának: Tell Vilmosnak. Ez a nagyszabású darab a társulat egész személyzetét foglalkoztatja.

Visszatérés Jeruzsálemből. Az igazgatóság megszerezte Donnay világhírű darabját és még január hóban színre hozza.

Az élet iskolája címen, az életből merített igen szép újdonság váltott ki nagy meglepetést az Uranus tegnapi közönségéből. Az új műsor minden egyes száma, itt még nem látott szép félételekből áll, melyeket elejétől nagy érdeklődés kísért. Ezután olyan előadásokban lesz része a közönségnek, melyet nem minden mozgófénykép színház képes nyújtani. Ugyanis, az Uranus igazgatósága egy olyan világhírű céggel kötött szerződést, ki a világ összes elsőrendű gyárainak legszebb újdonságait adja műsorba az Uranus részére. Ez magában is elég biztosítékot nyújt arra, hogy a műsorok állandóan változatosak és folytonos újdonságok, aktuális, tanulságos és kellemesen szórakoztatók. A mai műsor: 1. A Vierwaldstätti tó. (Természeti félételek.) — 2. A falusi orvos. (Dráma.) — 3. Egy ur, aki mindig nevet. (Bohózat.) — 4. Az élet iskolája. (Drám.) — 5. Modern fűrészmalom. (Tanulságos.) — 6. A törpék. (Színes kép, látványos.) — 7. A vezérigazgató. (Bohózat.) Műsorváltozás fenntartva. Helyárak, mint rendesen. Villamos szellőztetés. Előadások kezdete: este pont 6 órakor. Az előadásokra bármikor be lehet menni. Utolsó előadás 9—10-ig. Ma délután nincsen gyermekelőadás. Holnap, csütörtökön délután 3—4-ig, 4—5-ig és 5—6-ig óránként „Nagy gyermek mese délután”. Félhelyárak! Gyönyörű új műsor! Karácsonyi újdonságok! Előkészületben: A modern Centaurok. Scherlock Holmes: I. Végtelen névjegyek. Északországban. Világsportok. A vak. A királynő szerelme. Az összeesküvők. Rózsák szigetén. Pierott. Clown, mint orvos. A jövő háborúja. Egyedül a világon. Mostoha anya. Hajtórött. A vándor fia. stb. stb. folyton érkező szenzációs újdonságok és tanulságos félételek.

Vérfürdő a vendéglőben.

Félholtra vert csendőr.

Véres próbabál.

Az elmúlt este Ujfehértón Eisenberger Sámuel táncitanító a Cziffra-féle vendéglő nagytermében, tanítványai előhaladását bemutató, próbabált rendezett, melynek szomorú, véres kimenetele lett. A táncterem vérfürdővé változott. Egy csendőrkáplár kiömlő vére festette pirosra a terem pádimentumát, miután egy ottani bosszuálló fiatal gazdálkodó vasbuzogányával félholtra verte.

A véres eset éjjel, féltizenegy óra tájban történt. Javában folyt a táncvigalom, midőn kevéssel 10 óra után belépett a terembe Szegedi György csendőrvezető és Keserű János csendőrkáplár. A két csendőr a vigadók közé vegyült, majd pedig Keserű János csendőrkáplár táncra kérte a legszebb leányt. A daliás csendőr ugyancsak rakta a táncot, midőn észrevette ezt ifj. Veress Gergely fiatal gazdálkodó, ki régi haragosa a csendőrnek. Következő pillanatban

— *Nesze tánc* — kiáltással vasbotjával agyba-főbe ütötte a gyantlanul táncoló csendőrt, kit nyomban elborított a vér és eszméletét vesztve lebukott a leány karjaiból és elterült a padozaton.

A véreben fekvő csendőrt még akkor is ütötte a megdühödött gazdálkodó. A vér óriási izgalmat és kavargást keltett a bálózók között, amit a fiatal gazdálkodó menekülésre használt fel. Menekülése azonban nem sikerült, mert a tömeg ulánafutott és meg akarta lincselni. Ha Szegedi csendőrvezető nem veszi oltalmába, úgy talán agyonütötték volna.

A félholtra vert csendőrkáplárt beszállították a laktanyába, ahol most élet-halál közt lebeg. A bosszuálló gazdálkodó ellen pedig megtették a főljelentést.

ÚJDONSÁGOK.

Debreceni tájékoztató.

Főiskola olvasóterem (Colégium) nyitva Vasárnap kivételével naponta d. e. 8—12. d. u. 3—6. Főiskola anyakönyvtár (Colégium) nyitva Vasárnap kivételével naponta d. e. 8—12. d. u. 3—6. Főiskola múzeum Colégium) nyitva vasárnap d. e. 10—12 — Városi múzeum (Hatvan-u. 23) nyitva minden szombat d. u. 2—4. Vasárnap d. e. 10—12-ig, — Csokonai ereklyetár (Hatvan-u. 23) nyitva minden szombat d. u. 2—4. Vasárnap d. e. 10—12. — Gőzmozgató múzeum (Hatvan-u. 23) nyitva minden szombat d. u. 2—4. Vasárnap d. e. 10—12. — Zenede Csepő-utca 20. — Tornacsarnok, Péterfia-utca 76. Kéz ügyesítő műhely. Kereskedelmi iskola. Nyitva Szardas Szombat d. u. 2—5. Siketnema tanintézet. Csapó-u. Vetőmag vizsgáló állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Dohány kísérleti állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Vegykísérleti állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Közkórház. Péterfia-u. végén, beteggek d. u. 2—4-ig látogathatók. Női klinika. Attila-tér. Gyermekmenhely. Mester-u. végén. Margit fürdő telep. Péterfia-u. Vigyógyintézet. A nagyerdőn. Dohánygyár. Attila-tér. M. A. V. műhely Állomás. István malom. Péterfia-u. Serny kefégyár r.-t. Vénkert. Falk kefégyár. Miklós-u. végén. Gebauer érekeporsó gyár. Homokkert. Brótakarmangyár Margit fürdő telep.

* **Karácsonyfa ünnepély.** A szeretet nagy ünnepe előtt az első karácsonyfa ünnepély már tegnap megtörtént. A Szent Erzsébet egyesület rendezte. Szegények, árvák és gyermekek nagy serege állotta körül a dusan rakott karácsonyfát. Gróh Ferenc prépost-plébános megható beszédet tartott, amely után ruhákat, ajándékokat s a karácsonyfan tömönten álló édességeket s játékokat, könyveket osztotta el a szegény gyermekek között.

* **A Debreceni Torna-Egyesület lakomája.** Szokatlan fényvel tartotta meg a Debreceni Torna-Egyesület szokásos saionbezáró vacsoráját. A clubhelyiség nagy termét zsufolóság töltötték meg városunk notabilitásai és az egyeleti működő tagok. Különösen emelte az est ünnepi jellegét, hogy a Bocskai serleg körül felmerült viták tisztázódván, a Szövetségi Tanács az igazságnak megfelelően a D. T. E.-nek ítélte a serleg s így jelen alkalommal a serleg kivívásának másodszeri győzelmét ünnepelethették. Zugó tapsvihár között emelkedett szólásra Lestyán Adorján kir. tanácsos, a D. T. E. mecénás elnöke; kifejtette, hogy mennyire fontos eszköze, mily nélkülözhetetlen előfeltétele a sikereknek a bajtársai szeretet, az együtvé tartozás, az egy célért való küzdés érzetének istápolása s hogy ennek a Debreceni Torna-Egyesület külsőleg is kifejezést adhasson, megajándékozta az egyeletet egy remekművű ezüstserleggel,

melyből a Club lakomáin a tagok az „erő, erély, egyetértés“-re fognak inni. A Debreceni Torna-Egyesület köszönettel fogadta szeretett elnöke gondoskodásának ez újabb megnyilvánulását s így a „Lestyán-serleg“ külső dokumentuma lesz mindenkor a tagok szeretetének, összetartásának. Beszédet mondtak még: dr. Horvay Róbert, dr. Jászi Viktor, dr. Darkó Jenő, Gaszner Géza, dr. Polgár Dániel és Kiss Kálmán. Hogy a házigazda szerepét betöltő Rudolfi Imre háznagy mennyire felelt meg tisztének, erre vonatkozólag talán legjellemzőbb ideiktatni, hogy a jókedvű társaság csak a reggeli órákban oszlott széjjel.

* **Meghívó.** Az Országos tanítói árvaház karácsonyfa-ünnepélye ma, azaz dec. 23-án, délután 4 órakor leendő az árvaház nagytermében, melyre az érdeklődőket lapunk útján is meghívja: az árvaház igazgatósága.

* **Tea délután.** A szent Erzsébet egyesület legközelebbi tea délutánját január hó első napján, délután 5 órától 7-ig tartja meg a Royal szálloda nagytermében. A tea délután érdekességét kétségtelenül emelni fogja, hogy azon Gyöngyi Izsó és Gyöngyi Jolán, a tőlük már megszokott művészi előadásban magánjeleneteket s énekszámokat adnak elő.

* **A kabai véres vasuti karambol.** A kabai vasútállomáson vasárnap éjjel történt véres vasuti karambol ügyében a vizsgálatot megindították. A debreceni kir. törvényszék vizsgálóbírója tegnap több kabai vasutat kihallgatott. A véres összeütközés, mint már eddig is megállapítható, vétkes gondatlanság következménye, amennyiben a helytelen váltóállítás csak mulasztás folytán történhetett.

* **A Svetits-intézet halottja.** Mély fájdalommal tudatjuk felejthetetlen kedves leányom, szerető testvér, kedves unoka és unokahugunk: Ilonkának, f. hó 22-én d. e. 10 órakor, életének 18-ik évében, rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 23-án d. u. 3 órakor fognak a Svetits-intézetből, a róm. kath. egyház szertartása szerint a Szent Anna utcai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat pedig f. hó 24-én d. e. 9 órakor fog az egek urának bemutatni. Debrecen, 1908. december hó 22-én. Az örök világosság fényeskedjék neki! Mint apa: Fülöp Gábor. Gyermekei, illetve testvérek: Csilla és Imre. Nagyszülők: id. Jurenák Gyula és neje Medveczky Jozefa. Nagybátyjai és nagynénjei: Fülöp Zoltán nejevel Pap Juliával, Fülöp Béla nejevel Márton Ilonával, Fülöp Irén öz. Glatz Györgyné, Fülöp Margit öz. dr. Bukovszky Endréné, Fülöp Csilla férjével Szabó Józseffel, Fülöp Vilma öz. Zsanthy Gáborné, Fülöp Anna, Fülöp Mihály nejevel Kőlcsey Ilonával, Jurenák Gyula, Jurenák Irén öz. Klász Józsefné, Jurenák István, Jurenák László, Jurenák Imre, Jurenák Kálmán. A temetést Dankó Béla tem. int. rendezi.

* **A művelt és olvasni szerető közönség** figyelmébe ajánljuk dr. Horváth Károly „Az ember élete“ című, népszerű élettani és népművei művét, melyben szerző az emberi összes életműködéseket ösmerteti meg az olvasóval, érdekes népszokások felsorolásával együtt, melynél fogva a mű nemcsak tanulságos, hanem egyuttal igen szórakoztató is. Kapható Csáthy Ferenc, Antalfy József, Hegedűs és Sándor könyvkereskedő uraknál, valamint a szerzőnél is.

Legjobb a Békési Róza „Csont“ szappana

* **A vasutasok fillér-estélye.** A Vasutas Otthon fillér-estélyéről szóló tegnapi tudósításunkból Pattermann Ida kisasszony neve véletlenül kimaradt. Pattermann Ida az estélyen gordonkajátékával működött közre nagy hatással. Kolonics Béla pedig zongorakiséréttel monológot adott elő.

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Schön Borbála izr. 12 hónapos, Kapros Mária ref. 53 éves, Kiss Bálint ref. 60 éves, Molnár Pál ref. 2 hónapos, Haga Irén r. kath. 9 hónapos, Kiss Erzsébet ref. 3 éves.

* **Összeesett az utcán.** Molnár Péter balmazújvárosi lakos tegnap Debrecenben az utcán szélhűdést kapott. A mentők eszméletlen állapotában szállították be a közkórházba.

* **Köszönetnyilvánítás.** Midazon rokonnak, jó barátok és a nagyérdemű közönség, kik felejtethetetlen jó gyermekünk temetésén megjelenésükkel fájdalomukat enyhítették, fogadják hálás köszönetünket. Harsányi Sándor, neje és családja nevében is.

* **Házassági engedélyt nyert a honvédelmi miniszteriumtól** Hadházy Károly 20 éves cipész. A házassági engedélyhez szükséges okmányokat a Nagy Lajos okmányszerző vállalata szerezte be.

* **Debreceni lányok könyve** karácsonyi ajándéknak meglepő figyelem. Kapható Antalfy József könyvkereskedésében: Letzter mellett.

* **Karácsonyi és újévi ajándékok** képes könyvek, ifjúsági iratok, levélpapírok, emlékkönyvek stb. stb. óriási választékban igen olcsó árakban kaphatók Hegedűs és Sándor könyv- és papirkereskedésében, Kossuth u. 11. Óriási választék gyönyörű karácsonyi és újévi levelezőlapokban. Kérjük kirakatainkat megtekinteni. Telefonszám 54.

* **A debreceni leszámoló bank** m. sz. (Piac utca 49. főpostával szemben) olcsó kölcsönöket folyósít.

* **Kardos László** Debrecen Kossuth u. 9. ajánlja különleges karácsonyi cikkei, szép, jó és olcsó kikészítésben. Továbbá tudatja, hogy az év végével szokásos alkalmi cikkek december 16-tól eladásra készülnek.

* **Művészies táncrend** minták megtekinthetők Antalfy Ferenc könyvkötészetében, Piac utca, városházzal szemben.

* **Pistuka:** Vajjon mit hoz nekem a Jézuska?

Apa: Ha jó leszel, egy szép könyvet!

Pistuka: Ha könyvet hoz, akkor azt bizonyosan a Harmathy antiquáriumból vásárolja, Fűvészkert utca 14. szám alatt, mert csak ott láttam gyönyörű diszkótésű, képes mese-könyvet, zsolttárolkat, imakönyveket, bélyeg-, képeslap- és emlék-albumokat bámulatos árleszállítással.

* **Kugler cukorkák** eredeti csomagolásban 1 és fél kilogrammos eredeti fadobozokban, valamint színházi csomagokban kaphatók a Hegedűs és Sándor cégnél, Kossuth utca 11. Naponta friss szállítmány. Telefon szám 54.

* **Karácsonyi és újévi ajándékok** a legnagyobb választékban kaphatók Csáthy Ferencnél, Debrecen legrégebbi könyv-, papir- és zenemű-kereskedésében. II. Egyháztér 2. szám, a nagytemplomnál. Telefon 296.

* **Grünberger és Glück** fűszer- és gyarmatáru kereskedésében (Csapó u. 16. sz.) 1 kgr. világos sárga mazzola 64 kr.

* **Antalfy József** könyvkereskedésében gyönyörű képes-, mesés, emlék-könyvek, ifjúsági iratok, ajándéknak alkalmas levél-dobozok nagyválasztékban kaphatók: Letzter mellett.

* **1909. évre szóló naptár** csinos kiállításban 30 fillérért kapható lapunk kiadóhivatalában, vagy az elárusítóknál.

* **Karácsony előtt mi legyen a cél?** Aczél antiquáriuma és papirkereskedése, ahol mindenféle ajándékkönyvek gyermekek és felnőttek részére, ugyancsak gyönyörű diszleveledpapírok, emlékkönyvek, képeslap-albumok stb. stb. mesés olcsón kaphatók. — Tessék próbát tenni. Kérem kirakataimat megtekinteni. Karácsonyi és újévi képeslevelezőlap ajándékok. Telefon 575.

* **Boak, muffok,** automobil sapkák 1 frt 80-tól kezdve kaphatók: Kontsek Kornél főtéri üzletében.

A hivatalos óra. Akció a délelőtti hivatalos órákért.

Már említettük a debreceni állami tisztviselőknek azt a méltányos törekvését, hogy a hivatalos idő, ahol csak lehet, egyfolytában állapíttassék meg. E tárgyban most készült el az alaposan megokolt kérvény, amelyet az állami tisztviselők országos szövetségének debreceni köre nevében Kazinczy Gábor táblai bíró, elnök és dr. Kardos Albert tanár, titkár megküldöttek az illetékes minisztereknek, a város országos képviselőinek, minden helybeli állami hivatal fejének, valamint a helyi hírlapoknak.

A folyamodvány gondolatmenetét röviden a következőkben foglaljuk össze.

Debrecenben a lakások évről-évre drágulnak; szó sem lehet arról, hogy egy tisztviselői csoport a maga hivatala környékén kapjon lakást; számos tisztviselő kénytelen a külteleken, sőt a kertsekbe költözni, a honnan kétszer menni hivatalba, nagy idővesztéssel jár.

Megváltozott az iskola és család, mondhatni az egész társadalom életrendje. A legtöbb iskolában délelőtti tanítás folyik, az ebéd délutáni 1 és 2 óra közé esik; a társadalmi osztályok mindinkább arra törekcsenek, hogy egyfolytában végezzék el kenyérkereső munkájukat, hogy az ebéd előtt legyen *negotium*, a délután pedig *otium*.

A kincstár sem veszt a hivatalos idő ilyen beosztásával; rendkívül sokat megtakarít tüzelésben és világításban, a tisztogatás is kevesebb munkát követel, mégis jobban elvégezhető. Még ott sem fizetne rá az állam az új rendre, a hol az eddigi 7 órai munkaidőt le kellene szállítani 6 órára, reggeli 8-tól délutáni 2-ig, mert a tisztviselők fokozott munkakadéval pótolnák a megrövidült munkaidőt.

A kérvény végül az érzelmekre is hivatkozik, bizalommal fordul a miniszteriumhoz, hogy fogadja atyai jóindulattal a fölterjesztést, tegye a szolgálatot könnyebbé, a hivatali munkát kevesebbé, állítsa ismét helyre számos tisztviselői családban a háztartásnak most megzavart rendjét, tegye az állami tisztviselőknek lehetővé a családi kötelességek és társadalmi feladatok teljesítését, a nélkülözhetetlen önképzést és a szintén szükséges nemes szórakozást, midőn mindez legkevésbé sem kockáztatja az állam érdekeit.

Mi a magunk részéről is igen melegen ajánljuk a helyes érvekre támaszkodó kérvényt a helybeli hivatalfőknek, egyszermind biztos reméljük, hogy nagy befolyású országgyűlési képviselőink, Szabó

Kálmán, Bakonyi Samu és Thaly Kálmán, valamint városunk főispánja, Weszprémy Zoltán minden tőlük telhetőt meg fognak tenni, hogy e jogos és méltányos kívánság sikerüljön. A miniszterium pedig ennél kedvezőbb és olcsóbb újévi ajándékot nem adhatna a Debrecenben működő állami tisztviselőknek.

TÁVIRATOK

Kárpótlás Törökországnak.

Konstantinápoly, dec. 22. Pallavicini ögróf osztrák-magyar nagykövet a Bécsből kapott utasítások értelmében értesítette a portát, hogy a monarchia hajlandó 50 millió frank kárpótlást adni, de nem hűbéradó címén és oly kikötéssel, ha Törökország rendelkezéseinek bizonyos részét Ausztriának adja.

Az osztrákok fenyegetődnek.

Bécs, dec. 22. Bienert báró osztrák miniszterelnököt ma külön kihallgatáson fogadta az uralkodó, akinek jelentést tett a pártok hangulatáról. Az osztrák pártok ugyanis egyértelműen állást foglaltak a magyar katonai követelések és az adandó kedvezmények ellen. Az osztrákok azzal fenyegetődnek, hogy egyetlen ujoncot sem szavaznak meg, ha a magyarok katonai engedelményeket kapnak. Ma délután Werkerle is Bécsbe utazott és holnap megy kihallgatásra a király elé. Holnap valószínűleg meg lesz a döntés is.

Szvolszky expozéja.

Szentpétervár, dec. 22. Izvolszky külügyminiszter a дума pénteki ülésén tartja meg expozéját, amelyben nyilatkozni fog az annekszióról is; kijelenti, hogy a délszlávok iránt Oroszország szimpátiával viseltetik, de a kedvükért nem kezd háborút.

Kavarodás Szerbiában.

Belgrád, dec. 22. A szerb pártok egyesülésére irányuló tárgyalások megszakadtak. Pasic terve nem sikerült, ami a háborus párt véresejét jelezte.

Halál kártyázás közben.

Budapest, december 22. Ámon Endre, a 13. honvédezred parancsnokát ma este a nemzeti kaszinóban, kártyázás közben szívészélhűdés érte. Azonnal meghalt.

Agyonvert gazda.

Budapest, dec. 22. Seibert János csávyi gazdát a háza udvarán holtan találták; a hullán borzalmas sérüléseket találtak, amelyekből kétségtelen, hogy gyilkosság áldozata lett. A gyilkosok ösmertlenek.

Felosztatott szakegylet.

Budapest, dec. 22. A kávéfőzők szakegyletét ma a rendőrség a belügyminiszter rendeletére feloszlatta.

A ki 8 évet elfelejtett.

Szabadka, dec. 22. Peininger György jánosfalvai korosmáros 8 év előtt eltűnt, míg végre most Zajugrócon hozzátartozói fölismerték. Bár az ember egészen normális, de azelőtti életére nem emlékszik; csupán annyit lehetett megállapítani róla, hogy Oroszországban kóborolt.

Forradalmárok győzelme.

London, dec. 22. Tebrisz mellett a forradalmárok nagy csatát vívtak a sah és Liekor kozák ezredes csapataival. A csatában a forradalmárok győztek.

Veszedelemes kutya.

Lippa, dec. 22. Négy embert mart meg tegnap az utcán egy veszett kutya. Felszállították őket a Pasteur intézetbe. A veszett kutyát agyonverték.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Hamis mérleges kereskedő. Weinstock Henrik egyéki kereskedő tízedes mérlegét meghamisította és több egyéki gazdát így gabonaneművel becsapott. A csendőrség rájött a turpisságra, mire a kereskedő a csendőrsévezetőnek 120 koronát adott, hogy ne jelentse fel. A csendőrsévezető azonban így is följelentette. Tegnap tárgyalta ezt az ügyet a debreceni kir. törvényszék és a vádlottat megvesztegetésért 500 korona fő és 50 korona mellék, valamint a kihágásért 50 korona fő és 10 korona mellékbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Bűnszövetkezet a törvény előtt.

Nemes Gábor cég szarkái.

Hűtlen alkalmazottak.

Érdekes bűnügyet tárgyal tegnap óta a debreceni kir. törvényszék. Nemes Gábor debreceni cipőkereskedő cég öt alkalmazottját és még hat egyén áll vádlottként a bírák előtt. A cég alkalmazottjai, élükön Kovács Dániel üzletvezetővel évek hosszú során át állandóan lopták a Nemes Gábor cég üzleti raktárát és körülbelül huszezer korona értékű áru ellopásával károsították meg a cég tulajdonosát, ki csaknem anyagi romlásba jutott, mely elől a halálban keresett menedéket.

Tegnap délelőtt a hűtlen alkalmazottakat és ezek orgazdait hallgatta ki a bíróság. Mindnyájan beismerték bűnüket és így a bizonyítási eljárást estére be is fejezhette a bíróság. A tárgyalás elnöke félnyelkor felfüggesztette a tárgyalást és folytatását ma délelőtre üzte ki, amikor az ítélet is várható.

HIREK.

Veszett eb garázdalkodása. Lippről jelentik: Tegnap délután Lippán Petrovics lippai lakos hatalmas kutyája megveszett és a főutcán sétáló közönség közé futott, ahol nagy riadalmat okozott. A veszett eb egy pár embert megharapott, kiket a Pasteur-intézetbe szállítanak fel. Román legények dorongokkal felfegyverkezve vették üldözöbe a veszett kutyát és sikerült a város végén agyonbunkózni.

Párbajozó tanfelügyelő. Nagybecskerekéről jelentik nekünk: Tegnap délelőtt itt Vértessy Gyula tanfelügyelő, író és Kemény pénzügyi tisztviselő között kardpárbaj volt. A súlyos feltételek mellett vívott párbajban, melyre okot hírlapi polémia szolgáltatott, Vértessy Gyula könnyebb sérülést kapott.

A sárvári műkinosok. Gróf Festetich Andor sárvári kastélyában egy hétig szólt a dob, míg gazdája akadt minden ingóbingóságnak. A butorok és a dus berendezés elköttyavetyélés után a rengeteg tömegben felhalmozott, messze földön híres műkinosokra került a sor, amelyeket egy tömegben vásárolt meg egy Pick Adolf nevű bpesti régiségkereskedő 71.500 koronáért.

A király és Lobkovitz herceg. Prágából jelentik nekünk: A király a legnagyobb érdeklődéssel kísérte herceg Lobkovitz betegségének lefolyását és gróf Coudenhove helytartó által naponként jelentést tétetett magának a beteg állapotról.

Hangverseny a boszniai katonák javára. Nagybecskerekéről írják: Az itteni 29. gyalogezred, amelynek 3-ik zászlóalja Boszniában van, bajtársai jtvára fényes hangversenyt rendezett a nagybecskereki városi színházban. A hangversenyen az ezred zenekara működött közre. A színház zsufoltság megtelt előkelő közönséggel. A táncmulatsággal végződött hangverseny a katonák számára több száz koronát jövedelmezett.

CSARNOK.

Reménytelen szerelem.

— Regény. —

(Folytatás.)

Utközben Rába Zoltán, szóval tartotta a szép asszonyt, de hiába. Észre vette ő is, hogy valami bántja. Mosolya erőltetett, fanyar volt. A teremben rendkívül szívélyesen üdvözölte a vendégsereg Ilonát, valósággal közrefogták s bármennyire szenvedett is a szép asszony, kedvességet erőszakolt s lepleszni igyekezett, hogy terhére van minden kérdés, minden szó.

Hat mikor meglátta, hogy Rába Zoltán kevéssel azután, hogy tőle elvált, már felesége mellett volt s ketten édesen csevegtek, ügyet sem vetettek a vendégseregre, mintha közük sem lenne hozzá. Az ő világuk abban a párbeszédben volt. Bizonyára szépeket mondtak most is egymásnak, ragaszkodásukról, szeretetükről.

Ilona kereste a módot és alkalmat, hogy meneküljön a társaságból, amelyet ő maga hozott össze s amelylyel vidám órákat remélt tölteni. Egy alkalmas pillanatot fel is használt. Visszasietett szobájába. Kendőt kapott magára és azután elhagyta szobáját s a kastélyt.

(Folyt. köv.)

Áru- és értéktőzsde.

December 22.

Budapesti gabonatőzsde.

10 fillérrel olcsóbb áron alkalt (50 kilogrammonként) 5000 mm. busa.
Rozs 10 fillérrel, zab 5-10 fillérrel, tengeri - fillérrel olcsóbb.

A határidő-üzlet.

A mai határidőüzlet javult amerikai jelentésekre kezdetben barátságos volt. Az üzlet folyamata azonban a kedvezőbb időjárás és a készáru piac hanyatlása a spekulációt realizációra készítette, ennek folytán az összirányzat elgyengült s a gabonaneműek árai mérsékelt forgalom mellett 5-10 fillérrel hanyatlottak.

Az árak 50 kilogrammonként:

	Kezdete	Változás
Buza ápr. 1909.	1246	1283-1284
Buza október	1098	1086-1084
Rozs ápril	1013	1002-1005
Rozs októberre	918	909-907
Zab októberre	—	—
Zab április	846	845-840
Teng. aug.	—	—
Tengeri május 1909	726	719-720

Budapesti értéktőzsde.

Mivel a külföldi zárlati jegyzések nem buzdítottak, nyugodt volt a mai előtőzsde iránya. A forgalomba került értékek árfolyamai csekély üzlet mellett alig váltakoztak. A helyi piacon azonban ismét a Köruti vasut részvényei állottak előtérben és a spekulánsok folytatódólagos vásárlásai következtében 5-6 koronával emelkedtek.

NYILTTÉR.*

Mintán az elmarult télen valami csaló, gaz egyének sikerült a nevünkre okmányt hamisítani és egyik helybeli pénzintézetben arra pénzt is felvenni, ennél fogva alólítottak tudatjuk és kijelentjük s mindazon intézeteket, melyek kölcsönadással foglalkoznak, felkérjük, hogy azon egyént, ki még nevünkre, vagy vagyonunkra pénzt kérne, egyben utasítsák el, vagy tartóztassák le.

Debrecen, 1908. dec. 23.
Csontos Péter, Csontos József,
Pereces u. 10. Morgó u. 26.

* E revat alatt közzétették nem vállal felelősséget a Szark.

NYOMDAI MUNKÁK!!

eljegyzési kártya, meghívó, jelentések, könyvek, falragaszok, IRODAI NYOMTATVÁNYOK, esimes és izléses kivitelben, — gyorsan és a legolcsóbb árakon készülnek a

Debreceni Újság Nyomdájában
Arany János-utca 47. szám alatt.

Megrendelések a kiadóhivatalban is eszközölhetők, Piac-utca 42. szám alatt (Lamprecht-palota).

A debreceni Szőlő és Bortermelő Szövetkezet főraktára.

1 liter Kadarka ó bor	60 fill.
1 „ Asztali ó bor	70 „
1 „ Ezerjó	80 „
1 „ Rizling	84 „
1 „ muskotály	1.04 „
1 „ Tramini	1.20 „
1 „ pecsenye-bor	92 „
1 üveg Chateau	1.20 „
1 „ veres aszu	1.20 „
1 „ fehér aszu	2.16 „

Váray József

üster és borkereskedésében
Piac utca, városi bérház.

1 liter uj-bor	50 fillér.
1 „ sestakerti	52 „
1 „ diószegi	88 „
1 „ 1907. Bocskay	88 „
1 „ 1901. rizling	92 „
1 „ 1885. bakar	1.32 „
1 „ szomorodni	2.00 „

MARGIT-GRÉME

legjobb a világon, hatása csodás.
Gyorsan és biztosan ható szer szőlő-, máj- és bőrfoltok, kiütések, pattanások és mindennemű bőrbaj ellen. Pár nap alatt ifjítja és széptíti az arcot. Kapható mindenütt, Nagy tégely 2 kor. Kis tégely 1 korona. Készíti Földes Kálmán gyógyszer. Aradon. Főraktár Debrecenben; Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drög. Mihalevits Jenő, Muraközy László, Tóth Béla gyógyszerárban.
A közönség megtévesztését előző utánzásoktól ovakodjunk.

Hirdetések jutányos áron felvételnek a „DEBRECENI UJSÁG” részére a kiadói hivatalban, Lamprecht-ház, Piac-u. 42

HALAT

az ünnepekre már előjegyezhető a legolcsóbb napi ár mellett minden nap friss érkezés

nem tengeri halak!

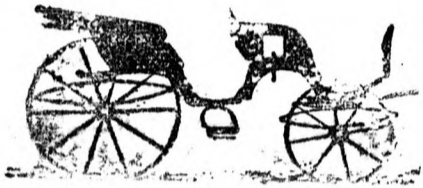
Deutsch Lajos

fűszerkereskedő, Piac-utca 38.

FÁBIÁN LÁSZLÓ

kecsigyártó

Debrecen, Hatvan-utca 61.

Raktáron tart mindennemű saját gyártmányú úri-, hintő- és hajtó-kocsikat, Régi kocsikat becsoról. Megrendeléseket gyorsan és legpontosabban eszközöl. Javításokat elfogad.

Korcsolyák

leszállított árban kaphatók

1 pár Halifax 1:10
1 pár Halifax nikelezett 2—
1 pár Kondor 1:90

KOVÁCS GYULA

vasüzletében,

Bika szálloda mellett.

Bosznay J. és Társa

Debrecen, Kossuth-utca 5.
Női-divat áruházában

a nagy karácsonyi vásár megkezdődött.

gyapju és mosó kelmékben

*** meglepő jutányos árak. ***
Vidékre minták készséggel küldetnek.

Kölcsön ivlámpákat

10 korona

havi fizetés mellett legjutányosabban rendez be

Földvári L.

debreceni első electrotechnikai gyár vállalat.
Kossuth-utca 1. Telefon 168 sz.

A kölcsönzési összeg lefizetése után az ivlámpa, megrendelő tulajdonába megy át.

Donogán és Somossy

Debrecen, Kistemplombazár.

Kezdetét vette a nagy

„Karácsonyi vásár”

leszállított árban eladásra kerülnek

Selyem kelmék,

Női ruha szövetek,

Velezek.

Mindenféle maradékok a legolcsóbb áron

A

karácsonyi vásár

megkezdődött a

NAGY BAZÁRBAN

hol mesés szép gyermekjátékok és ajándéktárgyak kaphatók

óriási választékban.

Kérjük a n. é. közönséget, hogy saját szükségletét csakis a legelső és legnagyobb

nagy bazárból

fedezze Piac-utca Bank-palota.

Rosenberg Emil.

Saját terméste

Bagaméri bor

1908. évi, üvegekben 1 liter 26 kr. 1908. évi 5. lit. balonban 25 kr., 50 lit. hordóban 100 liter. 15 frt. Diószegi 1906. évi 1 lit. 40 kr. Törköly pálinka 1 liter 1 forint.

Várray János

fűszerkereskedésében (Rákóczi) Leány utca.

Gyenge szopós malaczo!

az ünnepekre már előjegyezhető

Előjegyzéseknél kedvezményes ár.

Kovács Kálmán és Társa

hentes áru üzlete.

Debrecen, Tisza-palota.

Nagy karácsonyi vásár!

Képeskönyvek, ifjúsági iratok karácsonyfa díszek, angyalhajak, és angyalboák,

Divatos levélpapír különlegességek színes selyem papírral bélelt borítékokkal, emlékkönyvek Aquarell és olajfestékek kettőnkben.

Karácsonyi és újévi képeslevelezőlap újdonságok a legnagyobb választékban kaphatók.

Szabó Istvánnál

Debrecen, Piac-utca 16.

Igen mulatságos és szórakoztató a **a legujabb hadijáték**

75 katona egy dobozban 60 fillér. Osztrák-magyar, német, angol, francia, orosz és japán nemzetiségek szerint. Tuck-féle mozgatható állatképek egy doboz K 1.80

500 darab

BOA

500 darab

Alkalmi vételek áruházában a főposta mellett.

B O A

Szörme kabát vásár!

Előnyös vétel folytán meglepő olcsó árban eladó. — Persianer, nerz, silskin, női kabátok, divatos faconu női és leány boák. Karácsonyi ajándéknak alkalmas himzet női ruhák 5 f. Selyem blouse 4 frt. Nyakkendők. Kemény kalap 3. Férfi-gallér 10.

B O A

500 darab

BOA

500 darab

APRÓ HIRDETESEK.

Díja 10 szögig 40 fill., minden további szó 4 fill., vastagabb betűvel nyomtatott szó 8 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk. Ha a szükséges postabélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

LEVELEZÉS.

CICA 7. Csak pénteken reggel utazom el. Le-gyen szerencsém addig még egyszer. Kedden nem lehet. 1861

AJÁNLAT.

MENNYÜNK mert, 1 liter bercencei szilvórium 70 kr., valódi tokai törköly 90 kr., legfino-mabb tea rum literje 80 kr., ugyanott híres vasmócsi fajboroknak literje 26 kr., na-gyobb vételnél árengedmény Grósz Lőrincz, italmérésében Mester utca 45. Ugyanott egy segéd, és megbízható kisasszony pénztárhoz felvétetik. 1358

Saslaszóló kapható Péterfia 12. 1356

HÖLGYEKNEK legalkalmasabb ajándék: fésű, maniquir, parfüm, cassetak, diszfésűk a leg-szebb választékban kaphatók Stern József és Testvére kefégyár Rt, városi raktárában. Piac utca 32. 1346

URI emberek ebéd kosztot kapnak Szent-Anna utca 58. szám. 1338

VALÓDI kisüstőnfőtt, törköly pálinka 1 ltr. 100 kr. 5 liter vételnél 95 kr. Hegedüs János, Ho-mokkert. 1326

SZOJÁS udvári lakás villany villágítással azonnal kiadó. Széchenyi-u. 20. Ugyanott 1 butorozott szoba is kiadó szintén villany-villágítással. 1310

CSOMCS nyírágseprük gazdaság és gyárak részére legolcsóbban, udvári vesszőseprűt 10 drb. vételnél 12 kr. csirok seprük 10 kr. 1 lt. 6 bor 24 kr. 1 kg. szalami 120 kr. Glück, Péterfia 76. Telefon 43. 1299

ORIASI menyiségű Brom, fényes, Gelatini stb. karácsonyi és újévi képeslap érkezett a Harmathy antiquariumban Fűvészkert utca 14 s feltűnő árleszállítással kaphatók. 1298

A LEGSZEBB órák nagy választékban; ócska órák becserelek; minden nemű órajavitást elfogadok: Zsiga Kálmán órás, Debrecenben, Csapóutca 24. Katonáknak és tisztviselőknek tizenöt százalékkal olcsóbb. 1264

1 kiló aranyárga mazsola 64 kr. 1 kiló boss-niai szilva 12 kr. 1 kiló darált mák 48 kr. 1 kiló vékonyhajú dió 32 kr. Kertésznel Csapó-utca 7. 1263

HALLO, telefon 488. 1 liter szalon petroleum 12 kr. csakis készpénz fizetés mellett. Va-dásznál, Varga utca 35. 1235

VIGYÁZAT! Telefon 488. 1 liter homoki fajbor 24 kr. 5 és 10 liter vételnél árengedmény. Vadásznál, Varga utca 35. 1234

DIO 1 kg. 22, szilva 1 kg. 12, gyümölcs lek-vár 40, 1 ltr. sestakerti bor 24 kr. Boruzs Ist-ván fűszerüzletében Rakovszky utca 21.

UJ PÉLDÁNYOK! Uj példányok! Uj példá-nyok! Legbecsebb karácsonyi ajándék egy szép könyv. Disművek, ifjusági, képes, me-sés könyvek, zoaltárak, imakönyvek rendki-vüli árleszállítással kaphatók a Harmathy antiquariumában Fűvészkert utca 14. 1194

HA nincs pénze és szüksége van, vaszon asz-talterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próba bevásárlást esz-közöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. 1079

HARISNYAKOTÓ IPAR VÁLLALAT. Haris-nyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyáts Emálnél Debrecen, Tisza palota. 9118

MODERN hajviseletekhez, drótbetétek, loknik, frizetek, krek, hajfonatok, parókák jutá-nyosan kaphatók Boczán Ferenc fodrásznál, Hatvan utca 2. Kihullott haját veszek

ANGOL sertések, Tiszta Polandhina faj mala-cok és tenyészkocák, ugy hizlalásra, mint ten-yésztésre legkitünőbbek. Kaphatók Erczi Kálmánnál Pa. Bodóházán Mikepérsen.

A LEGUTOLSÓ divatu fésű garnitúrák hajtük, hajcsatok, crepp hajbetétek, hajápoló és illat-szerek, önbetváltó készülékek leszállított áron beszereshetők Márton Gyula divat és rövid-áru üzletében, Piac-u. 9. sz. Bika-szálló mellett. Uj harisnyák kötése és feje-lések elfogadtatnak.

FÉRFI. női- és gyermek harisnyák nagy vá-lasztékban, harisnyafejelés, színes és fehér himzés vállalat. Füstös Dezső előnyomda és női kézimunka üzletében Piac-utca 12. 699

VIGYÁZAT! 1 liter szalon petroleum 12 kr., 1 kg. szilva 12 kr. 100 kg. vágott fa 120 kr. Darvas Miksa Teleki utca, sarok. 887

NŐI és kislány kalapok struc és más tollak olcsó járban kaphatók. Csobán Mariskánál Jókai-u. 22.

ELEGANSAN butorozott különbejárta utcai szoba kiadó jutányos áron (csak hölgyeknek) közel a Kossuth utcai templomhoz Fazekas Mihály-utca 2. 1364

KERESLET.

GYORS és gépirónó kezdő fizetéssel ügyédi vagy más irodai állást keres. Cim a kiadó-hivatalban. 1294

ÜGYES derék, alj varróleányok azonnali belé-pésre felvételnek Vanger Sándornál Batthyány utca 6. szám. 904

Középkori magányos asszony ki a főzésben teljes jártassággal bir gazdasszonynak fel-vételnek. Cim a kiadóban. 1366

Tanító képezdészt keresek fiam mellé házitani-tóul, iskolai bizonyítvány magával hozandó. Cim a kiadóban. 1367

ELADÁS.

ELADO borok, 6 és uj, hordószámra és üve-genként Széchenyi utca 42. sz. 1339

JÓKARBAN lévő használt zongora eladó, Cim a kiadóban. 1272

GRAMOPHON remek hangu 30 drb. lemezzel olcsón eladó, Blaskovits ipartelepén Posta-kert 4. szám. 1371

ELADOK jó állapotban lévő használt fényezett és matt butorok konyha szekrények, aszta-lok, diványok és egy vasgyermekágy, hasz-nált butorokat veszen Tibainé Kossutha 41.

 Karácsonyi ajándéku!
Legszebb órák,
legszebb ékszerek
nagy választékban
Kurián Gyula órás,
ékszerésznél
Debrecen, Piac-utca 42. szám.

Fritsch Károly
Debrecen, Főtér.

Ajánlja dusan felszerelt rak-tárát: fűszerek, likőrök, jamaika rumuk, orosz teák, tea sütemé-nyekben, karácsoyfa diszek, szin-házi bonbonok, gyönyörű erdélyi almák, naponta friss vaj, a leg-szebb dió örölt mák, saját főzésű gyümölcs és szilva iz stb.

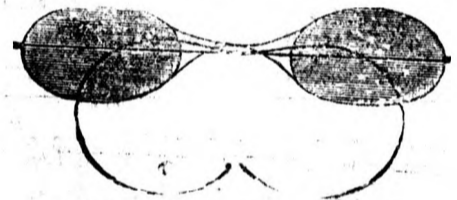
a legjutányosabb áron.

FESTŐISKOLA
Rajzó Miklós
festőiskolája
Piac utca 41. sz. 6.
Hátul a korthelyiségben megnyílt.
Beiratkozásokat ugyanott elfogad d. e. 9-12-ig, d. u. 2-4-ig.

Tisztviselők figyelmébe!

AZ o. magy. i. ált. tisztviselő egyesület kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferencz József-u 7. sz. a.) nyugdíjogosult állami-, megyei- és városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és nyug-díjasoknak mindennemű egyesületi ügyben, ugyesintén 26

törlesztési kölcsönnyekben
díjmentos utalgatással és tanácsokkal szolgál.
Válaszbélyeg oszlatandó.

Meglepetésül
karácsonyra olcsón vásárolhat lát-
osövet, lorgnetet, arany szemüveget
és osiptetőt csakis:
Fischer Jakab
optikusnál.
Debrecen, Főtér 23. sz. Sesztina ház.

A közelgő ünnepek alkalmából.

Van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmét felhívni **bor üzletemre.**
Ahol mindenféle italok a legjutányo-sabb áron kaphatók, ugymint dessert, pe-csenye és asztali borok valamint kitünő zamatu hazai borok, cognac, rum, külön-féle likőrök, hegyaljai borok, magyar, francia és olasz pezsgők. Eredeti főzésű törköly szilvórium és seprő pálinka.

Eladás nagyban és kicsinyben.
Különlegesség karácsonyi és újévi ajándéku mindenféle diszes debreceni kulacsok.
Minden megrendelésnél ingyen házhoz szállítás.
Szíves pártfogást kér
Grósz Hermann,
tulajdonos.